

РЕЙ БРЕДЪРИ СИРЕНА

Превод от руски: Цвета Христова, 1990

chitanka.info

Сред студените вълни, далеч от сушата, ние очаквахме всяка вечер кога ще запълзи мъглата. Тя допълзяваше и ние — Мақдан и аз — смазвахме месинговите лагери и включвахме прожектора горе на каменната кула. Мақдан и аз, две птици в притъмнялото небе.

Червен лъч... бял... отново червен търсеше в мъглата самотни кораби. А не видят ли лъча, то в такъв случай ние имахме и глас — могъщия нисък глас на нашата сирена. Той се носеше през разкъсаната мъгла и изплашените чайки се разлетяваха като подхвърлени карти, а вълните се издигаха, пенеха се...

— Тук е самотно, но, надявам се, ти вече привикна, нали? — попита Мақдан.

— Да — отговорих аз. — Слава богу, ти си майстор разказвач.

— А утре е твой ред да заминеш за голямата земя. — Той се усмихна. — Ще танцуваш с девойките, ще се веселиш.

— Кажу ми, Мақдан, за какво мислиш, когато оставаш тук сам?

— За тайните на морето. — Мақдан разпали лулата си.

Седем и четвърт. Студена ноемврийска вечер, отоплението е включено, лъчът разпръсква ивици светлина на всички страни, в дългото гърло на кулата реве сирената. На сто километра по брега няма нито едно селище, само самотният път, водещ през този пуст край към морето, по който се движат понякога автомобили, после три километра студена вода до нашата скала и съвсем нарядко далечен кораб.

— Тайните на морето — замислено каза Мақдан. — Знаеш ли, че океанът е огромна снежинка, най-голямата снежинка в света? Вечно в движение, хиляди багри и форми и никога не се повтаря. Удивително. Веднъж през нощта, преди много години, седях тук сам и от дълбочините изскочиха риби, навярно всичките риби на морето. Нещо ги беше привлякло в нашия залив, спряха се тук, блестяха и трептяха в различни оттенъци и гледаха фенера, червената — бялата, червената — бялата светлина над тях. До полунощ в морето като че ли плаваше опашка на паун. Изведнъж — без звук — изчезнаха. Удивително. А помисли си само как ли им е изглеждала нашата кула — извисява се на двайсет метра над водата, святка с божествен огън и гърми с глас на великан.

Гледах дългата сива морска повърхност, простираща се до безкрая.

— Да-а, какво ли няма в морето. — Макдан развълнуван пуфтеше с лулата и мигаше често. — Като си помислиш само: там долу сега е както и преди триста хиляди години. Ние тук шумим, тръбим, отнемаме си един от друг земята, режем си един другиму главите, а те си живеят в студената бездна, дванайсет хиляди метра под водата, във времена толкова древни като опашката на някоя комета.

— Да, там светът е древен.

— Да вървим. — Макдан стана. — Трябва да ти кажа нещо, сега е тъкмо време.

Разговаряйки, без да бързаме, ние отброихме с крака осемдесет стъпала. Горе Макдан изключи вътрешното осветление, за да не се отразява в дебелиите стъкла. Огромното око на фара плавно се въртеше на смазаната ос и бръмчеше. И неуморно всеки петнадесет секунди ревеше сирената.

— Съвсем като звяр, нали? — в потвърждение на мислите си Макдан кимна с глава. — Голям самотен звяр вие в нощта. Седи на синора на десетте милиарда години и реве в бездната: „Аз съм тук, аз съм тук, аз съм тук...“ И бездната отговаря, да, отговаря! Джон, ти си вече от три месеца тук, време е да те подготвя. Разбираш ли — той се вгледа в мрака и мъглата, — по това време на годината на фара идва гост.

— Рибите, за които ми разказа?

— Не, не рибите, нещо друго. Не ти разказвах, защото се боях, че ще ме помислиш за луд. Но повече не може да се чака, ако миналата година съм отбелязал точно в календара, то ще се появи тази нощ. Няма нужда от подробности — сам ще видиш. Ето, стой тук. Ако искаш, утре събери си парцалките, качи се на катера и заминавай за голямата земя, пръждосвай се в някое градче — за нищо няма да те питам, нито ще те укоря. Това вече се повтаря три години, но за първи път аз не съм сам, ще има кой да потвърди. А сега — чакай и гледай.

Измина половин час. От време на време проронвахме шепнешком по няколко думи. После се уморихме да чакаме и Макдан отново започна да говори.

— Веднъж, преди много години, на студения мрачен бряг дошъл човек, спрял се, вслушвайки се в шума на океана, и казал: „Трябва ни глас, който да вика над морето и да предупреждава корабите. Аз ще направя такъв глас. Той ще наподобява ноемврийския вятър и приборя

при мрачните сурови брегове. И хората от далечните градове, като го чуят, ще си кажат: Добре, че сме си вкъщи.“

Сирената зарева.

— Аз измислих тази история — тихо каза Макдан, — за да обясня защо всяка година то идва на фара. Струва ми се, че го привлича зовът на фара.

— Но... — заговорих аз.

— Ш-ш-ш-т! — прекъсна ме Макдан. — Гледай!

Той кимна към морето.

Нещо плуваше към фара.

Ноцта, както вече казах, се случи студена. Във високата кула беше студено, светлината пламваше и гаснеше и сирената все ревеше, ревеше през кълбестата мъгла. Виждаше се лошо.

И изведнъж над студената гладка повърхност се появи голяма тъмна глава с огромни очи и шия. А след това — не, не тяло, а пак шия, още и още! Главата се издигна на дванадесет метра над водата на красива тънка тъмна шия. И чак след това от бездната изскочи тяло също като островче от черни корали, миди и раци. Трепна гъвкавата опашка. Цялата дължина на чудовището от главата до края на опашката беше, както на мен ми се стори, около двайсет и осем-трийсет метра.

Не зная какво съм казал, казах нещо.

— Спокойно, момко, спокойно — прошепна Макдан.

— Това е невъзможно! — възкликнах аз.

— Грешиш, Джон. То си е все същото, каквото е било преди десет милиона години. То не се е изменило. Ние сме се изменили и целият тукашен край. Ние!

Бавно, величествено плуваше то в ледената вода. Разкъсаната мъгла се носеше над водата, изтривайки за миг неговите очертания. Едното око на чудовището улавяше, задържаше и изпращаше обратно нашия могъщ лъч, червен — бял, червен — бял, като че ли издигнатият високо диск предаваше послания на дъвен шифър. Чудовището беше също така безмълвно като мъглата, през която плуваше.

— Това е някакъв динозавър! — Аз приседнах и се хванах за перилата.

— Да, от тяхната порода е.

— Но нали те са измрели!

— Не, просто са се прибрали в бездната... В бездната. Джон, нали е изразителна думата? Какво ли само не съдържа тя: бездна. В нея са и целият студ, целият мрак и цялата дълбочина на света.

— Какво ще правим?

— Да правим ли? Ние имаме работа, не можем да си отидем. При това тук е по-безопасно, отколкото в лодката. Няма да стигнеш дори до брега. Този звяр е дълъг колкото миноносец и плува почти толкова бързо.

— Но защо, защо той идва именно тук?

В следващия миг аз получих отговора.

Зарева сирената.

И чудовището отговори.

В неговия вик имаше толкова болка и самотност, че аз потреперах. Чудовището викаше на кулата. Сирената ревеше. Чудовището изви отново глас. Сирената ревеше. Чудовището разтвори огромната си зъбеста паст и от нея се изтръгна звук, повтарящ точно гласа на сирената. Самотен, могъщ. Глас на безизходност, на непрогледна тъма, на студена нощ. Ето какъв беше този звук.

— Е — зашепна Макдан, — сега разбра ли защо то идва тук?

Аз кимнах.

— Цяла година, Джон, цяла година нещастното чудовище лежи в бездната, на хиляди мили от брега, и чака. Този самотен звяр е много-много стар. Представи си само, чакало е може би милион години. Може да е последното от целия род. На мен, кой знае защо, така ми се струва. И ето, преди пет години тук дошли хора и построили този фар. Поставили сирена и тя реве, реве над бездната, в която се е скрило, за да спи и мечтае за света, където има хиляди подобни на него. Сега то е самотно, съвсем самотно в този чужд за него свят, в който трябва да се крие. А гласът ту зове, ту замлъкне, ту зове, ту замлъкне, и то се събужда на тинестото дъно на бездната, очите му се отварят като лещи на огромен фотоапарат и става бавно-бавно, защото на плещите му е огромната тежест на океана. Но зовът на сирената, слаб и така познат, лети на хиляди мили, пронизва дебелия пласт вода и го мами, мами... То плува нагоре, плува бавно-бавно. Поглъща жадно ята риби, пълчища медузи и се движи все нагоре, нагоре. И ето, най-после то е тук. Джони — ето го там в нощта, най-огромното чудовище, което е познавала Земята. А ето и фара, който го зове, също такава дълга шия

стърчи над водата и като че ли същото такова тяло, но главното — също такъв глас. Разбираш ли, Джони, разбираш ли сега?

Сирената изрева.

Чудовището отговори.

— Миналата година — продължи Макдан — тази твар цяла нощ кръжеше наоколо, кръг след кръг, кръг след кръг. Не се приближаваше, изглежда, недоумяваше. Може и да се е бояла. И се сърдеше: че шега ли е да преплуваш такова разстояние. А на сутринта мъглата изведнъж се разнесе, показа се яркото слънце и небето съвсем синьо, като на картина. И чудовището си отиде.

На сто метра от нас чудовището ревеше и синевата ревеше. Когато лъчът докоснеше окото му, появяваше се огън и лед, огън и лед.

Чудовището се понесе към фара.

Сирената ревеше...

— Да видим какво ще стане сега — спокойно каза Макдан. И той изключи сирената.

Настъпи такава дълбока тишина, че ние чувахме как бият нашите сърца, чувахме бавното, плавно въртене на фенера.

Чудовището се спря, вцепени се. Очите му светкаха: червено — бяло, червено — бяло. Раззина паст и избоботи, също като вулкан. Изви глава на една страна, после на друга, като че ли търсеше звука, потънал безследно в мъглата. То погледна към фара. Отново забоботи. Изведнъж зениците му запламтяха. Изправи се и като биеше водата, се спусна към кулата с ярост и мъка в очите.

— Макдан! — извиках аз. — Включи сирената!

Макдан хвана прекъсвача. В същия миг, когато го включи, чудовището отново се изправи. Мернаха се могъщите му лапи, пръстовидните израстъци задраскаха по кулата. Сградата потрепера. Сирената ревеше, чудовището ревеше. То обхвана кулата и схруска със зъби стъклото. Върху нас се посипаха парчета.

Макдан улови ръката ми.

— Долу! Живо!

Кулата се заклати, поддаде. Сирената и чудовището ревяха. Ние презглава се изтърколихме надолу по стълбата.

— По-живо!

Успяхме — вмъкнахме се в подземиято под стълбата в същия миг, когато кулата над нас започна да се руши. Хиляди удари от

падащи камъни. Сирената се задави. Чудовището се сгромоляса върху кулата. Кулата рухна. Ние стояхме мълчаливо, Макдан и аз, и слушахме как се руши нашият свят.

Това беше всичко. Само мрак и плисък на вълните о купчината съборени камъни.

И още.

— Слушай — тихо прошепна Макдан. — Слушай.

Измина секунда и аз чух. Отначало — шум от вдишване на въздух, след това жалбата, объркаността, самотността на огромния звяр, който, изпълвайки въздуха с отвратителната миризма на тялото си, лежеше безсилен над нас, отделен от нас само от пласта тухли.

Чудовището викаше, като се задъхваше...

Изчезна кулата. Изчезна светът. Изчезна гласът, зовящ го през милионите години. И чудовището ревеше, ревеше с могъщия глас на сирената. И корабите, минаващи наблизо в тази нощ, при все че не виждаха светлината, чуваха гласа и мислеха: „Аха, ето го самотния глас на сирената в Лоунасам-бей. Всичко е наред. Минали сме носа.“

Така продължи до сутринта.

* * *

Жаркото жълто слънце вече клонеше към запад, когато спасителната команда разрови купищата камъни над подземиято.

— Тя рухна и всичко тук — мрачно каза Макдан. — Разбиха я вълните и тя се срути.

Той ме оципа за ръката.

Никакви следи. Тихо море, синьо небе. Само остра миризма на водорасли от зелената каша по развалините и крайбрежните скали. Бръмчаха мухи. В залива се плискаха вълните...

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 22/1990 г.
Вероятно препечатка от списание „Космос“, брой 0 от 1962 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.